

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lei
Fél évre	120 Lei
Ngy negyed évre	80 Lei
Ngy hóra	3 Lei

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Osnádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I
(Jósef főherceg-ut) 22. szám

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 24.

A magyarság álláspontja.

Az Aradon bekövetkező esetleges új képviselőválasztás ügyében az aradi magyarság két vezető-férfia ma a következőkben fejtette ki álláspontját az Aradi Közlöny számára:

Kintzig János Arad volt főispánja: Arad magyarságát meg kell szervezni és az esetben, ha Bratianu Vintila tényleg lemondana az aradi mandátumról, ennek a szervezetnek Aradon magyar jelöltet kell állítania. Az aradi szervezetet a Magyar Szövetség cluji (kolozsvári) központjával egyetértőleg kell megteremteni. Azonban helyesnek tartanám, hogy a megalkotandó szervezet az aradi liberálisokkal megértetné azt, hogy Arad lakosságának nagy többsége magyar lévén, Aradnak magyar képviselőre van szüksége. Elvégre a liberálisok már úgy is biztosították a szükséges két harmad többséget és így ez a mandátum nekik már jelentőség nélkül való. Ma úgy értesültem a lapokból, hogy dr. Bernády Györgynek Románia két milliót számláló magyarsága egyetlen képviselőjének és a Magyar Szövetségnek is az az álláspontja, hogy Bernády csupán azért fog megjelenni a kamara első ülésén, hogy beterjessze a magyarság sérelmeit, melyek a választáson érték, a további üléseken pedig nem fog részt venni. Ha tényleg ez Bernády elhatározása, akkor nincsen értelme, hogy Arad magyarsága jelöltet állítson. Mert az már igazán nem ad több súlyt a dolognak, hogy egy helyet két magyar képviselő hagyja-e el a parlamentet. Hangsúlyozom, hogy azoknak, akik Arad magyarságát fogják megszervezni, azt a cluji központtal egyetértőleg kell megtenniük. Nehogy azután, ha mégis úgy döntene a Magyar Szövetség, hogy az egyetlen, esetleg a második magyar képviselő is a parlamentben bentmaradjanak, hogy az a két képviselő is egymással ellentétes nézeteket valljon. Én magam nem vehetek részt az aradi magyarság megszervezésében, mert holnap Budapestre utazom többheti ott tartózkodásra.

Barabás Béla dr. Arad volt főispánja röviden ezeket mondotta: Én mindazt, ami történt a dolgok természetes folyamán tartom, mindezt előreláttam és megjósoltam az Aradi Közlöny hasábjain.

Elfogták a Kornis-rablás tetteseit.

Az aradi siguranta detektívjei tegnap este és az éj folyamán elfogták a Kornis Testvérek cégnél elkövetett rablás tetteseit. A vallások során kiderült, hogy az elfogott rablók követték el a pancotai és a Nádasdy pusztai rablásokat is. Az elfogtatás körülményeinek szenzációs, detektívregénybe illő részleteiről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

A tegnapi napon az aradi sziguranciának tudomására jutott, hogy a Kornis Testvérek rablói Aradon tartózkodnak. A szigurancica főnöke nem tulajdonított nagy fontosságot az értesülésnek, mert a Kornis féle rablás óta igen sok alaptalan feljelentés érkezett, amelyek a kitűzött jutalomra pályázók tettek. A szigurancica főnöke azonban megtett minden intézkedést, hogy az esetleg tényleg Aradon tartózkodó rablókat kézrekerítsék. Tegnap este nyolc órakor két szigurancadetektív két idegen, gyanus alakot pillantott meg a főtéren, akik idegesen beszélgetve siettek az állomás felé. A detektívek igazolásra szólították a két gyanus embert, s mivel azok nem tudták magukat igazolni, beakarták kísérni a szigurancára. A szigurancica előtt az egyik hirtelen hátralepett, zsebében volt és kikapott onnan egy revolvert. Az egyik detektív rávetette magát az illetőre, lefogta kezét, összekötözte és úgy vitte be a szigurancára. A szigurancán megmotozták a két embert, akikről kiderült, hogy utlevél nélkül szöktek át Magyarországból Aradra. A két embert vallatni kezdték, akik eleinte mindent tagadtak, később beismerték, hogy ők követték el a Kornis Testvérek cégnél december kilencedikén végrehajtott rablást. Bevallották azt is, hogy cinkostársaik jelenleg Aradon tartózkodnak, ahova azért jöttek, hogy egy másik nagyszabású rablást kövessenek el.

Izgalmas letartóztatások.

A két letartóztatott ember elmondotta, hogy cinkostársaik az éjszakát a Strada Granicea (Határ utca) 11. szám alatt töltötték. A szigurancica detektívjei éjjel fél tizenkettőkor indultak el, hogy azokat letartóztassák. A detektívek utközben egy katonasíjarral találkoztak és azután azzal együtt

mentek tovább, hogy letartóztassák a rablókat. Pontosan tizenkét órakor zörgettek be a Strada Granicea (Határ utca) 11. szám alá. Ott megtudták, hogy az egyik utcai szobában két fiatal ember kapott szállást az éjszakára. A detektívek revolverrel a kezükben bementek a fiatal emberek szállására. A szobában sötét volt, s amikor felsavarták a villanyt egy revolvercső meredt a detektívek felé. A revolvert egy fiatal ember tartotta, aki rászólt a detektívekre:

— Aki közeledik, agyonlövöm!
De amikor látta, hogy a detektívek többen vannak, revolverét leengedte. A másik fiatal ember erre, aki eddig az ágyban feküdt hirtelen felugrott és pusztá kézzel beverte az ablakot, hogy kiugorjon rajta az utcára. A lehulló ablaküvegek azonban súlyos, mély sebet ejtettek a menekülő hátán. A detektívek a két embert összekötözve beszállították a szigurancára.

A rablók aradi cinkostársai.

A szigurancán már négyen voltak letartóztatva. Bognár Lajos, Galovics Miklós, Tálai György és Menyhért Gyula. Mint a négyen Budapestről jöttek Aradra, hogy az ujonnan tervezett rablást végrehajtsák. A négy ember, amikor már látta, hogy nincs remény a menekülésre, töredelmesen vallani kezdett. Elmondották, hogy a Kornis féle rabláson kívül ők követték el a Nádasdy kastély kirablását és a pancotai 126.000 leies rablást. Elmondották, hogy a rablások értelmű szerzője egy Stern Lipót nevű aradi fiatal ember volt, akivel a katonaságnál ismerkedtek meg. Azonkívül a rablásokról tudomással bírt és összekötötésben állottak Hamburger Kornél aradi kereskedővel. A detektívek azonnal elindultak, hogy a még le nem tartóztatott cinkostársakat behozzák a szigurancára. Reggel fél háromkor mentek be Stern Lipót Strada George Lázár (Simonyi utca) 1. szám alatti lakására. Stern Lipót az ágyban találták, aki ellenkezés nélkül követte a detektíveket. Félhatkor letartóztatták Hamburger Kornél kereskedőt a Strada General Origorescu (Tabajdy Károly utca) 1. szám alatt levő első emeleti lakásán. A rablók már teljes beismerésben voltak. A legnyugodtabban beszéltek el a rablások részleteit.

„Aradon a vöröshagyma kilója 5 lei.“

Elmondották, hogy három nappal ezelőtt Budapestre Bognár Lajos, aki a banda vezére volt Stern Lipóttól Aradról táviratot kapott, amelyben ez állott: „Aradon a vöröshagyma kilója 5 lei, gyertek azonnal.“

A társaság tagjai már előre megbeszélték, hogy ez a távirat annyit jelent, hogy elkészült egy újabb rablásnak a tervezete, a melynek végrehajtására 5 emberre van szükség. De Bognár Lajos magán kívül csak 3 embert tudott összeszedni, mert a negyediket nem találták a lakásán. A társaság Békecsabáig vonaton jött és onnan gyalog átszöktek a határon.

Ki akarták rabolni a Banca Centralát.

Aradra érkezve azonnal érintkezésbe léptek Stern Lipóttal, aki azt ajánlotta nekik, hogy a Banca Centralában hajtsanak végre egy előbbiekhöz hasonló rablást, mert tudomása szerint a Banca Centrala pénztárában állandóan milliók vannak.

A Banca Centrala kirablását hétfőn akarták végrehajtani. A társaság minden tagja csőretöltött pisztollyal és 28 tölténnyel volt ellátva. Hétfőn délután félhatkor figyelnél kezdtek a Banca Centrala helyiségét, de nem találtak alkalmasnak az időt a rablás végrehajtására, mert állandóan több férfi tartózkodott a bankban. Ugy határoztak azután, hogy a rablást kedden hajtják végre. Azonban amikor benéztek a bank ajtaján, látták, hogy két sapkás ember tartózkodik bent, akikről azt hitték, hogy detektívek. Ujra elhalasztották a rablás végrehajtását tegnap délután 5 órára. Pontosan 5 órakor gyülekeztek a helyszínen és megelégedetten állapították meg, hogy sem nagyobb társaság, sem pedig a sapkás detektívek nincsenek bent a bankban. Már épen be akartak menni, amikor két reverendás pap jött velük szemben.

— Babonásak vagyunk, monddta Bognár Lajos, és hogyha papot lát az ember, már tréfli az ügy. A rablás megint elmaradt. Tegnap este azután a szigurancica detektívjei éppen amikor a bankrablás meg-hiusulása után eltávoztak a helyszínről, letartóztatták Bognár Lajost és Tálai Györgyöt.

Kihallgatják a rablókat.

A szigurancán ma reggel folytatta Popescu szigurancafőnök a társaság kihallgatását. A társaság tagjai mindnyájan értelmes, jó megjelenésű emberek. Nyugodtan, flegmatikusan tájékoznak a rablások részleteit és készségesen válaszolnak minden kérdésre. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélni az elfogott rablókkal.

Bognár Lajoson világos barna kabát, briccsesz nadrág és fekete csizma van. A legértelmesebb embernek látszik a társaságban. Elmondja, hogy 5 évig volt orosz fogságban. Az apja a Dunántul egyik községben járásbíró. Nem akartak gyilkolni. A revolvereket csak azért vették magukhoz, hogy védekezzenek. Ő volt az, aki a Kornis Testvérek cégnél elköveztetett rablást vezette. A cég pénztárából ő vágta zsebre az 500.000 lejt. Borotvált arcú, szőke haju, alacsony, szélesvállu ember Bognár Lajos. A legrosszabb akarat mellett sem fogható rá, hogy gonosztevő típus.

Tálai György, aki a pancotai rablásnak volt az egyik főreszese sötétkék ruhát visel, jómegjelenésű, értelmes fiatal embernek látszik. A Kornis-féle betörésnél ő súította el a revolverét, de nem akart gyilkolni. Mert ha akartam volna, mondotta, nem a levegőbe lőttem volna. Tálai György magas, szélesvállu, borotvált arcú fiatalember. Beszéde azt mutatja, hogy jobb társaságokban forgott. Nem volt pénze, munkát nem kapott és kéntelen volt a keresetnek ezt a módját használni.

Menyhért Gyula, alacsony, sármadrékpi, beteges kinézésű 18—19 éves fiú, alig állt a lábán. Az éjszaka, amikor menekülni akart, egy üvegdarab súlyosan megsértette a hátát. Arra a kérdésre, hogy gyilkolni akartak-e, nem tud határozott választ adni. Az a körülményektől függ, mondotta Menyhért. Amikor ilyen exponált helyzetben van az ember, nem tudja, mit cselekedzik. Lehet, hogy ha valaki ellenkezett volna velem, vagy segítségül kiáltott volna, agyonlőttem volna.

Galovics Miklós a leggyengéribb ember a társaságban, foglalkozása földműves. Kopott, foltozott ruhát visel. Sötétszőke, lefogyó hajú van és ugylátszik nagyon megfúrta a most tervezett rablás sikerfelelőse. Csak annyit felel a kérdéseinkre, hogy ő a lebecsültebb ember a világon, mert nem akar előlenni a társasággal és valószínűleg erőszakolták, hogy tartson velük.

A társaság tagjai elmondották, hogy a Kornis-féle rablás után a Strada Cotului-on (Könyvek-utcán) keresztül a parkba menekültek. Nem szaladtunk, mondotta Bognár Lajos, még arra is volt időnk, hogy utközben cigarettára gyújtunk. A rablót nézből Stern Lipótnak 57 ezer lejt adtak át és a megmaradt összeget igazságosan szétosztották egymás között. A parkban elszéledtek és külön-külön hagyták el Aradot azzal, hogy Békéscsabán találkozzanak. A Kornis-féle rablás után három nappal az egész társaság Békéscsabán volt, onnan Budapestre mentek, ahol a társaság minden tagja a maga módja szerint igyekezett a pénzt elkölteni. Bognár Lajos,

aki különben lókereskedő, lovakat vásárolt, Tálai György egy házat vett Budapest mellett. Galovics Miklós egynéhány hold földet vásárolt és Menyhért Gyula a rablót pénz nagyrészét elverte. Ha megakarják találni a pénzt, mondotta Menyhért, menjenek el a Folies Capriceba esetleg az Operaházba, mert oda is ellátogattam, ott megtalálhatják.

Helyszíni szemle a rablókkal.

Ma délelőtt tíz órakor a rablókat rendőrök és a szigurancadetektívjei közrefogták és a főtér keresztlélkiszérték a Kornis cég volt irodájába, ahol a rablást végrehajtották. A városban csakhamar híre futott a rablók kézrekerítésének és hatalmas tömeg kísérette végig az utcán a tetteseket. A volt irodában a rablók pontosan elmondták, hogy hol mentek be, hogy hajtották végre a rablást és hogyan menekültek el. Innen a Kornis Testvérek jelenlegi irodahelyiségébe mentek, ahol megtörténtek a szembesítések. A hivatalnokok egyenként ismertek rá a rablókra.

— Ez jött be először, ez vitte el a pénzt, ez ültetett le bennünket a földre és rámutattak a tettesekre, akik a legnagyobb nyugalommal fogadták a szembesítést és egy szóval sem tiltakoztak vagy tagadtak. A szigurancá még a délelőtt folyamán értesítette Lannert János pancotai butorgyárost a rablók kézrekerítéséről. Lannert feleségével és leányával ma délután Aradra érkezett. Egyenesen a szigurancára mentek, ahol megmutatták nekik a rablókat. Közülük háromra Galovics Miklóstra, Bognár Lajosra és Tálai Györgyre azonnal ráismertek.

— Ezek vitték el a pénztinket, — mondották abban a pillanatban, hogy a rablókat eléjük vezették. A tettesek semmit sem tagadtak. Lannert, akinek az ezüstórája is elveszett a rablás után, megkérdezte Tálaitól:

— Az ezüstórámat is elvitték ugye?

Tálai azonban becsületszavára kijelentette, hogy az ezüstóráját nem is látta.

Stern Lipót, akit a Városi Kávéházból igen sokan ismernek Aradon merész valutázleteiről szintén a szigurancán van letartóztatva. Stern Lipót aktív szerepet nem játszott ő csak értelmi szerzője volt a rablásoknak. Ő csinálta meg a tervrajzokat, ő számolta ki, hogy hol lehet nagyobb pénzüsszeget szerezni és ő állapította meg a helyet és az időpontot a rablás végrehajtására.

Hamburger Kornél, aki az Ingusz féle papír- és könyvkereskedést vette meg az ősszel a Strada I. Bratianu (Weitzer János utcában) szintén nem vett részt a rablásokban, csak tudomással bírt róluk és már régebbi idő óta összeköttetésben állott a tettesekkel, akik ezelőtt csempészéssel foglalkoztak. A szigurancá egész délután

és este folytatta a kihallgatásokat és igen sok remény van arra, hogy az ősszel Aradon és Arad határában elkövetett rablásokat szintén beismerik a letartóztatott rablók.

Stern Lipót meglehetősen vagyonos ember, aki elfogatása után a szigurancán kijelentette, hogy ő mindent megfizet csak engedjék őt szabadon.

Bognár Lajos, aki tiszthelyettes volt a háború alatt, ma délután kijelentette, hogyha a szigurancá megengedi, hogy táviratozzon a

szüleinek a három rablás rá eső jövedelmét 128 ezer lejt megtéríti a károsultaknak. Érdekes probléma most a rablók kézrekerítői jutalmazásának kérdése. Annak idején ugyanis a Kornis Testvérek cég kétféle jutalmat helyezett kilátásba a rablók nyomravezetőjének illetve kézrekerítőjének és a pénz megtalálójának. Jelenleg az a helyzet, hogy a rablóknál összesen néhány száz koronát találtak, úgy, hogy az ígért jutalom összegét megsemmisítették.

Autóhajsza Aradon

(Elfogott ezüstesempészek.)

Az aradi szigurancá detektívjei a napokban izgalmas körülmények között tartóztatott le egy csempésztársaságot. A szigurancának tudomására jutott, hogy Aradról egy társaság ezüstöt akar kicsempészni. Megtudta azt is, hogy a csempészauto már elindult és a simándi ut felé robog. Azonnal telefonáltak a simándi vámőrségre, hogy az autót tartóztassák fel. A szigurancá detektívjei pedig autóba ültek, hogy a csempészeket letartóztassák. A csempészek azonban ugylátszik megtudták, hogy a detektívek nyomukban vannak és a simándi ut vámháza előtt egynéhány száz méterrel megfordították az autót és kirobogtak az állomásra. A szigurancá detektívjei észrevették a Dácia előtt az állomás felé robogó autót és utána mentek. A csempészek az állomáson megfordultak és a leggyorsabb iramban robogtak vissza a Főtér másik oldalán a városba, abban a reményben, hogy a detektívek eltévesztették őket szem elől. A csempészek a Városi Kávéház elé érve leszálltak

az autóról, hogy gyalog meneküljenek tovább, azonban a szigurancá detektívjei, akik észrevették a visszafelé rohanó autót, szintén a Városi Kávéház elé mentek, mire a csempészek újra autóra ugrottak és ki akartak robogni az állomás felé. Izgalmas hajsza következett. A detektívek észrevették a csempészek újabb trükkjét és igyekeztek az autót elébe kerülni. A csempészek autója a Főtér jobb oldalán, a detektíveké pedig a baloldalon robogott az állomás felé. A detektívek autójának sikerült előnyt nyernie és a városháza előtt átvágott a Főtér baloldalára, hogy szembekerüljön a csempészek autójával. A két autó a Pannónia szálló előtt találkozott. A detektívek az autójukat hirtelen kereszbeállították az uton és így a csempészek autóját megállásra kényszerítették. A csempészeket letartóztatták, a kiknek a vezetője Braun Márton satmári (szatmári) Kereskedő. Az autóban elrejtve 50.000 lejt értékű ezüstöt találtak.

Egy aradi varró nő büne.

László Lipót dr. aradi ügyvédjelölt nővére, férjével tavaly áprilisban a Korzón sétált. A Dácia Kávéház előtt az asszony ezüst készletének láncát elszakadt és a retikül leesett a karról, a nélkül, hogy észrevette volna. Éppen arra ment Schwartz Erzsébet idevaló varróleány, aki hirtelen lehajolt és felemelte a táskát. Nagy Aurélia és Illés Margit színővendékek, akik háta megett haladtak, figyelmessé lettek a varróleány mozdulatára, aki midőn észrevette, hogy meglátták, azzal a kérdéssel fordult hozzájuk, hogy vajon nem tudják-e, hogy az Aradi Közlöny szerkesztősege nyitva van-e, mert egy táskát talált és oda akarja beadni. Ezek után egyszerre irányt változtatott és máris eltűnt a korzóról. Kevés idő múlva az ügyvéd nővére visszatért és idegesen keresni kezdte a készletét. Mikor Nagy Aurélia és Illés Margit ezt meglátták, figyelmeztették, hogy éppen most vitt be egy nő egy falált retikült az Aradi Közlönyhöz. Mivel a szerkesztőségben semmi sem tudtak a dologról, megindították a nyomozást, amelynek során csakhamar kiderült, hogy a varróleány hiazavítta a táskát, hogy aztán tulajdon rajta. A büntető járásbírósg ma délelőtt tárgyalta az ügyet és miután a tanúk eskü alatti vallomása alapján a varró nő bűnös-

sége kétségtelenül beigazolódott, 10 napi elzárásra, 500 lejt pénzbüntetésre és 600 lejt kártérítésre ítélte Schwartz Erzsébetet.

A repatriálás új rendje.

Ma rendeletet kapott a repatriálói hivatal a cluj (kolozsvári) központi repatriálói hivataltól, amely szerint a Magyarországra való repatriálás egyelőre szünetel. A rendelet értelmében mindenkinek, aki Magyarországra kívánja magát repatriáltatni meg kell szereznie a magyar állampolgárságoptálási okiratát. Az aradi repatriálói hivatal véleménye szerint, miután ezt a most érkezett rendelet nem mondja meg világosan, az okiratot a bucarestii magyar meghatalmazott miniszter cluj megbízottjától, akinek a hivatalos helyisége a Hotel Central I. emeletén van. Vatiann Aurél főnök távirati kérdést intézett a központi repatriálói hivatalhoz, a rendelet bővebb magyarázata okából. Az optálási okiratot azoknak is meg kell szerezniük, akik már eddig beadták kérvényüket, de még utleveleiket nem kapták meg.

Polgári per a trianoni szerződés figyelembevételével.

Barta Ferencné, aki Magyarországon lakik Steiner Ferenc aradi kereskedő ellen egy 45000 koronás követelési ügyből kifolyólag egy 22490 leies követelést nyújtott be az aradi törvényszékhez. Ezt az összeget a mai tárgyaláson a felperes 43632 leire emelte fel, még pedig a trianoni békeszerződés 254-ik pontjára hivatkozva. Ez a rendelet ugyanis kimondja, hogy az utódállamok polgárai követeléseiket abban a valutában tartoznak megfizetni, amely fizetés alkalmával annak az utódállamnak törvé-

nyes valutája, amelyben az illető adós lakik. Az 1918. szeptember októberi genfi középárfolyam szerint átszámítva a magyar korona akkor még 92 banit ért és ennek alapján kéri megállapítani a 43632 leit. A bíróság a felperesi indítványt elfogadta, de a kérdéses időbeli tényleges árfolyam fixirozása céljából a bizonyítási eljárást rendelte el. Az aradi törvényszéken ez volt az első eset, melynél a trianoni békeszerződés rendelkezéseit akarják érvényesíteni.

Színházi affér

Poór Lili miatt

Tegnapelőtt este parázs színházi botrány volt az aradeamareti (nagyváradi) színháznál, amelynek okozója Poór Lili, a jelenleg Aradon vendégszereplő művésznő volt. Az aradi színház illuzióris vendége Nagyváradon át utazott Aradra, ahol tegnapelőtt Szenes Béla „Gazdag leány” című vígjátékát mutatták be. Poór Lili, aki hosszú éveken keresztül együtt működött a kolozsvári társulattal Fekete Mihály drámatársulattal, még az elmúlt héten levelet írt Parlaghly Lajos színikazgatónak, amelyben értesítette, hogy végig akarná nézni a „Gazdag leány” premijét és beszélni szeretne Fekete Mihállyal. A színikazgató készséggel eleget tett a művésznő kívánságának. Poór Lilit meghívta a vasuti állomáshoz, meghívta magához vacsorára és közölte vele, hogy ugyancsak meghívta Fekete Mihályt is, akit tudvalevőleg gyengéd szálak fűznek Sugár Terihez, a váradi társulat drámai hősnőjéhez, akinek aznap este a „Gazdag leány” címszerepét kellett volna eljátszani.

Poór Lili pontosan ott volt a vacsorán, azonban Fekete Mihály nem jött el helyette levél érkezett, amelyben a drámai színész és rendező elhárítja a szíves meghívást és betegségére hivatkozással közli, hogy nem mozdul el hazulról. Röviddel ezután Parlaghly igazgató Sugár Teritől levelet kapott, amelyben az esti darab főhősnője lemondotta az előadást. A színikazgató kétségbe volt esve Sugár Teri eljárása miatt és ekkor felkereste Poór Lilit, játssza el a darab főszerepét. A művésznő kijelentette, hogy nagyon szívesen játszana, hanem nem ismeri a címszerepét, mert ebben a darabban egy másik szerepet alakít. Parlaghly igazgató erre Josika Micit kérte fel a szerep eljátszására, aki az utolsó percekben elfogadta a szerepet és közvetlenül az előadás előtt kezdte a szerepet tanulni. Nyolc óra helyett kilenckor gördült fel a függöny és addig Josika Mici önfeláldozó készüléssel próbálta a darabot. A felvonások közök is nagyon hosszúra nyúltak, mert Josika Mici akkor próbálta szerepét. A kiváló művésznőt hatalmas ovációban részesítette a nagyváradi közönség, amely lelkesen tapsolta Josika Micit.

Ennek az estnek ma következett be az érdekes csattanója. Parlaghly Lajos színikazgató arról

értesítette Sugár Terit és Fekete Mihályt, hogy a szintársulattól el bocsátotta őket.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A magyar jóvátétel.

(Az antant még nem is tárgyalta.)

BUDAPEST. Herbert, a jóvátételi bizottság budapesti főtitkarságának vezetője megcáfolja azt a párisi hírt, amely szerint a szövetségesek elhatározták, hogy Magyarországtól hatmilliárd aranymarkát követelnek. Egy budapesti lap szerkesztőségéhez intézett levelében kijelenti Herbert, hogy a jóvátételi bizottság Magyarország jóvátételi tartozásának számbeli meghatározásáról még nem kezdte meg a tárgyalásokat és még nem fejezte be a különböző összegeknek felbecsülését, amelyek ebből a tartozásból levonatnak, így az utódállamokhoz csatolt területeken levő állami vagyonértékek és rekvirálások értékét. A döntésre nem kerül a sor annélkül, hogy a bizottság meg ne hallgatná a magyar kormány képviselőit.

Önvédelemből — emberölés.

Mateas András brádi parasztagazda Oprea Gavril gazdatársával bányákat vásárolt. Mikor ezeket újra eladták és a pénz elosztására került a sor, Oprea erőszakoskodni kezdett és megtámadta Mateast. Fojtogatta és egy doronggal úgy megverte, hogy kiabálására a fél falu összeszaladt. Többek közt Mateas bátyja is odaérkezett, de amikor öccse védelmére akart lépni, Oprea őt is megtámadta. A súlyosan bántalmazott Mateas akkor már nem tudta tovább tűrni az ütlegeket és kiragadva a dorongot Oprea kezéből úgy fejbe vágta azt, hogy a duhaj parasztember 24 óra alatt belehalt sérüléseibe. Az aradi törvényszék mai tárgyalásán bebiztosítást nyert az a körülmény, hogy Mateas, akit egész Brád mint istenfélő, jámbor embert ismer, csak önvédelemből ütötte le Opreát, aki különben elismert verekedő volt világéletében és mint ilyen az igazságszolgáltatással is többször összetűzésbe került. A bíróság az elmondottak alapján felmentő ítéletet hozott.

TAVIRATOK.

Az ellenzék nem megy a parlamentbe. Bucuresti. Az ellenzéki képviselők az Epoca jelentése szerint a mandátumuk igazolása után visszavonulnak a parlamenti életből. Ez a hír nagy nyugtalanságot keltett liberális körökben. A lap jelentése szerint az ellenzék kivonulása után a kormány várakozó álláspontra fog helyezkedni.

Bucuresti. Az Epoca szerint az ellenzéki képviselők elhatározták, hogy a parlament megnyitó ülésén semmilyenre sem vesznek részt. (RTI.)

Jóvákönyvelő pénzt választásokra költöttek. Craiova. Argetoianu volt belügyminiszter és Marinca volt államtitkár idézést kaptak a vizsgálóbíróságtól. Sterca volt constancai prefektus ügyében, aki annakidején négyszázezer leit küldött a belügyminiszteriumhoz, hogy jóvákönyvelő fordítsák. A belügyminiszterium azt a pénzt a választások céljaira használta fel.

A magyar kormány az erők egységesítéséért. Budapest. A kormány sulyt helyez a nem túlzó legitimista keresztény pártok támogatására, mert komolyan akarja keresztül vinni az erők egységesítését. Budapest. A kormány nem állít külön listát, hanem átengedi a teret a kormányt támogató keresztény pártoknak. A Wolf-féle mozgalom ezen az alapon indul meg és ez képezi alapját az Ernst-Huszár-csoport kormányt támogató hajlandóságának.

Budapest. Sopron képviselőjelöltje Graetz Gusztáv dr., a Huszár-féle márszékelit keresztény párt elnöke.

Szász Zoltán védekezik. Budapest. Szász Zoltán ma mondogta el védőbeszédét, melyben elmondotta, hogy télen kárhözjutva dolgozott a Bécsi Magyar Újságnak. Sorában nem foglaltatik egyetlenegy bűncselekmény sem. Azt mondogta továbbá, hogy sohasem állította cikkeiben, hogy Magyarországon fehér terror van, hanem terrorista cselekedetéről beszélt. Szerinte a szabadkőműves palota lefoglalása tipikus fehér bolsevista cselekedet volt, de az egykori miniszterekről sohasem mondogta, hogy terroristák.

Gazdasági kapcsolat Magyarország és Lengyelország között. Budapest. Magyarország és Lengyelország között szorosabb gazdasági kapcsolat készül. A magyar megbízottak a legközelebbi napokban Varsóba utaznak, hogy lefoglalják a kereskedelmi szerződéseket és hogy azonkívül megbeszéljék az árucsereszerződést, mely lehetővé teszi a két ország közötti szorosabb kereskedelmi összeköttetés megindulását.

Magyar tartozások és követelések az utódállamokban. Budapest. A magyar kormány felszólította a szakembeli érdekeltségeket, hogy írják össze az összeomlásidőbeli romániai, jugoszláviai és csehszlovákiai tartozásaikat és követeléseiket, mert a kormány készített a meginduló tárgyalásokra.

A német jóvátétel. Páris. A jóvátételi bizottság a német fizetésekre vonatkozólag a következőket határozta. A fo-

lyó évre előírt 720 millió aranymarkából leírják azt az összeget, amelyet Németország ebben az évben már fizetett. A fennmaradó összeget pedig Németország havonta fizetné március 15-től december 15-ig. Az 1450 millió aranymarka értékű természetben szolgáltatásokból 960 millió értékűt kap Franciaország, a többit pedig a többi szövetséges állam között osztják fel.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ausztria kölcsöne.

(Magyarország gazdasági együttműködése.)

PÁRIS. Tegnap a kamarában szétosztották Noblemaire jelentését az 50 millió frankos osztrák hitel folyósításáról. A jelentés hangsúlyozza, ha a háborúért a régi monarchia nemzeti felelősök, akkor ebben a felelősségben osztoznak a csehek és lengyelek is. Az előadó óhajtaná, hogy a kisantant kezéskedjék Ausztria biztonságáról és lépjen vele bizonyos fajtájú vámközösségre. Szerinte Közép-európanak tulajdonképpen Bécs szükséges közfővárosa. Kívánja, hogy Magyarország nekilásson a gazdasági együttműködésnek. Sajnálatos állapotja meg, hogy a budapesti vezető személyiségek még mindig nem találták bele magukat megváltozott szerepükbe.

A rakoncátlan Vilmos.

(Amikor az esküvő gyermek volt.)

Mary angol hercegné asszony minapi esküvője alkalmából a „Daily News” érdekes visszaemlékezést közöl VII. Eduárd és Alexandra dán hercegné 1863. március 10-én a Westminster-kastély Szent György kápolnájában végbement esküvőjéről, melyen az akkor még gyermek Vilmos volt német császár is részt vett. Nagyanja Viktória angol királyné rendkívül szerette a kis herceget, mert módosított testet neki élénk temperamentuma. A csinos, okos tekintetű kis herceg két nagybátyja, a connaughti és az albányi hercegek között ült a templomban és a hercegi nagybácsiknak ugyancsak volt dolguk, hogy Vilmos herceget a templomi szerződés alatt nyugton tartásák. Minden, ami a templomban történt rendkívül érdekelte és egy pillanatra sem ült nyugton. Szeme kíváncsian járt körül hol a főoltár előtt álló jegyospáron, hol a nászvendégeken, a kik gyönyörű toaletjeikben, illetve egyenruhájukban ugyancsak méltóságteljesen hatottak. A kis Vilmos herceg nyugtalan élénksége ép abban a pillanatban fakasztotta ezt az előkelő társaságot nevetésre, amikor a jegyospár a hűségkötőt mondogta el a pap után. Édesanyja sütyögő hangon intette Vilmost csendre de hasztalan. Mikor kísérletét újból megismételte a császárné Vilmos hirtelen a pad alá bujt és édesanyjának, a német császárnénak beleharapott a lábába, amit a császárné később maga mesélt el. Ezen az esküvőn Vilmos herceg rakoncátlan magaviseletével nem nagy becsületet szerzett magának, amit úgy a rokonsága, mint az angol udvari társaság ott nyomban és a legérhetőbb módon éreztetett is vele.

HIREK.

— Mariora hercegnő esküvője. Belgrád. Sándor szerb király és Mariora királynő esküvője június elsején lesz. (RTI.)

— Az Aradi Helyi Takarékpénztár felhívja a közönség figyelmét arra, hogy az annak idején be nem jelentett főzár felülbélyegzésű, valamint bélyegzetlen Osztrák-Magyar bankjegyekre vonatkozóan a Pénzügyminisztérium bejelentést kell intéznie azon célból, hogy az Osztrák-Magyar Bank feloszlatásánál a bankjegytulajdosok igényei érvényesíthetők legyenek. A bankjegyeket fenti intézet összegyűjtve a Magyar Általános Hitelbank brassyói fiókjához továbbítja, mely intézet azután a Pénzügyminiszternek adja át. Az elintézés eredményéről annak idején a felek értesítve lesznek és a felmerülő költségek a kifizetésre kerülő összegből lesznek levonva. Bejelentésre az átadott összegeket folyó hó 29-ig beérkezve a fenti intézet.

— Két nővérnek nem kell egyszerű szolgálatot teljesíteni. Budapesten a hadügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint két nővér nem tartozik többé egyszerű katonai szolgálatot teljesíteni. Ha valamely bevonuló újonc bátyja katonai szolgálatot teljesít, az esetben hárszabóztatandó. Valamennyi hadki-egészséges parancsnokság utasítást kapott, hogy ezt a rendelkezést keresztülvigye.

— Arszítható a cigarettahüvely. R. M. S. Cluj. 5159-921. számú rendelete alapján a elgátfetta papír és hüvelynek árusítására 1922. év június hó 1-ig továbbra is engedélyeztetett. Értesíttetnek szándékukkal az érdekeltek, hogy a készletükről általuk két egyenlő példányban felfektetendő kimutatást, a múlt év december havában már észközölt ugyanilyen bejelentés hozzácsatolásával 8 napon belül felelősség terhő mellett az aradvárosi rom. kir. pénzügyőri szakasz irodájában láttatás végett nyújtsák be. Spieschny, pénzügyőri biztos.

— A cselédekre kötelező az orvosi vizsgálat. Ma délelőtti rendelet érkezett az egészségügyi főfelügyelőségtől a városi orvosi hivatalhoz, amely szerint a mai naptól kezdve az összes cselédanyokat szolgálatbepés előtt vagy helyváltoztatás alkalmával orvosi vizsgálat alá kell venni. Az orvosi vizsgálatnak ki kell terjednie az összes súlyos betegségekre és különösen nagy súlyt kell helyezni a heni betegségekre.

— Előszervezők felől Némországba küldeni a fennelök számára. A romániai Helyi Helyettesek Némországban fennelök számára ezentes kivitelű díj nélkül lehet 5 kg. súlyig előszervező csomagokat küldeni. A címre rá kell vezetni: "Berlini román akadémiái egyesület vármontes." A csomagokat elszállítás előtt az illetékes várnihivatal lepecsételt. Azokat a csomagokat, amelyek egy helyeken adnak fel, ahol várnihivatal nincsen, Szatmárnémeti pecsételt le. Fria húz. Értékes, valuta, arany, ezüst, ékszer ezekben a csomagokban nem küldhetők.

Wrangel 150.000 katonája.

(A szerb külügyminiszter Wrangel ellen.)

— BELGRÁD. Wrangel tábornok, aki magát az orosz hadsereg főparancsnokának nevezi, megbízást adott a Jugoszláviában és több európai államban levő katonai attaséknak hogy szólítsák zászlóik alá, a menekült orosz katonákat. Wrangel megbízása szerint a katonák nyilatkozatot irnak alá, amely szerint a cári Oroszország visszaállításáért harcolnak. Wrangel nyilatkozata szerint, ha 150 ezer katonája lesz, megkezd a katonai hadműveleteket.

—————

— Megdézsmálják az aradi írásbírók büntelkamaráját. Az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek betörték az aradi törvényszék épületében levő írásbírói büntelkamarába, ahonnan számos büntelként örökölt tárgyat és egy bírákötőket el. Ma reggel az egyik törvényszéki iradást. Kripp Vilmos be akart menni a büntelkamarába, feltant neki, hogy az ajtó nyitva van, habár a lakat érinthetetlen volt rajta. Amint a kamarába lépett, észrevette, hogy az ablak nyitva van és a büntelkamarából néhány tárgy hiányzik. Azonnal tisztában volt a helyzetrel, amennyiben megállapította, hogy a betörők az ablakon keresztül másztak be és ugyanily módon távoztak. Kripp Vilmos az esetről azonnal jelentést tett a rendőrségnek. A betörők kérekerítésére érdekében azonnal nyomozást indítottak.

— Megcsalják férjüket. Ma újra három válókereset foglalkoztatja az aradi törvényszéket. Egyben az asszony a felperes, akit férje hagyott el, minden támogatását megvonta tőle. A férj nem is tagadja az asszony által előadottakat, úgy, hogy a cserbenhagyott feleség valószínűleg hűtlen elhagyás miatt fogja folytatni a keresetet. A másik két eset teljesen azonos egymással. A férjek káponak voltak, feleségeik ezalatt idegenekkel szűrték össze a leveit és fajtalan életükkel a férj megérkezése után sem szakították. A bíróság az erre vonatkozó tanúkhalgatást rendelte el.

— Megbűntefelt határátlépők. A büntető írásbírók tiltott határátlépésért Tubó Gábor, Gergen Jánost és Rottmüller Jánost 20-20 napi, Molnár Nándor géplakatosát pedig 25 napi elzárásra ítélte.

— Osak kómkedésért. Budapest. A hivatalos lap mai száma közli, hogy ezentes polgári személyek csakis kómkedés miatt állíthatók katonai büntető bíróság elé.

— Új magyar politikai párt. Budapest. Zichy János gróf és társai alakulata a Nemzeti Összetartás társaságé címen megkezdte tevékenységét. Gróf Zichy János ismertette az alakulás programját, amely a legitimitás. A királykérdést egyelőre kikapcsolják és megoldását akkorára kívánják halasztani, amikor azt a nemzetközi viszonyok lehetővé teszik.

— BELGRÁD. Nincsi külügyminiszter a skupcsinában kijelentette, hogy Wrangel tábornok szerb területen, mint magánember tartózkodik és semmiéle politikai szerepe nincsen. Jugoszlávia sohasem helyeselné egy háborút Oroszországgal szemben, még ha bolsevista is. Mindenesetre figyelmezteti az emigráció tagjait, ne kezdjenek olyan akciók, amely Jugoszlávia érdekeit sértené. (RTI.)

—————

— Trojckij Ukrainában. Berlin. Trojckij hír szerint Ukrainába utazik, ahol Kamenko, a vörös hadsereg főparancsnoka, már régebben tartózkodik. Trojckij utazása összefügg az orosz-lengyel feszültséggel.

— Lenin rákbeteg. Moszkva. Lenin állapota az utóbbi napokban rosszabbra fordult. Most már valószínű, hogy rákja van.

— Mária Terézia nyakéke. Páris. A Matin jelenti, hogy a Habsburg-család eladta Mária Terézia császárnő 196 gyöngyszemből álló nyakékát. A nagyértékű és historiai nevezetességű ékszer ötmillió frankért egy angol istállótulajdonos vásárolta meg.

— Eltűnt hentes. Az ellenőrző bizottság Feljög József hentes 500 leí pénzbüntetésre ítélte, mivel üzletében az árjegyzék nem volt kifüggesztve.

— Perzsaszönyeg szövő tanfolyamra beiratkozni lehet a Glück, Welsz és Benjamin, valamint Hoffmann Sándor féle kézimunka-üzletekben. Ugyanott prospectus ingyen kapható.

— Fésűk nagy választékban a legolcsóbban Fehér si Comp. néifodrász üzletében szerezhetők be.

— AMTE—AAC. barátságos labdarugó mérkőzés vasárnap délután fél 5 órakor az AAC. sporttelepen.

— AAC. old-boysok I Vasárnap délelőtti 10 órakor a Fehér Kereszt gyémánttermében alakuló gyűlés.

— AMTE—Toldi senior birkózó versenye vasárnap, 26-án este fél 8 órakor a Liceum tornateremben. Előmérkőzés délelőtti fél 10 órakor.

— A jószívű emberek figyelmébe. Tegnap levelet hoztak szerkesztőségünknek, melyben egy nyomorgó család mondotta el kétségbeesés anyagi helyzetét. Ma elment munkatársunk a levél küldőjéhez és meggyőződött az abban foglaltak valóságáról. Az apa, aki tudóveszesen jött haza a háborúból, már hosszú idő óta súlyos hátgerincbántalmakkal ágyban fekvő beteg és így ez idő óta nem is keres semmit. Az anya négy lerongyolódott apró gyermeket kell, hogy otthon ellásson. Dolgozni nem tud menni, mert legkisebb gyermeke még csecsemő és súlyos beteg férjét is ápolnia kell. A jószívű emberekhez fordulunk, hogy a nyomorgó családot adományaikkal segítsék. Címük: P. A. Calea Saguna (Varjassy Lajos utcá) 106.

Közgazdaság.

A valutapiac.

— Aradi valutaárak. (Március 23.) Dollár 137, márka 49, dinár 1.80, sokol 2.40, magyar korona 19, francia frank 12.80, budapesti kifizetés 5.90, bécsi kifizetés 51, berlini kifizetés 0.49, prágai kifizetés 2.40.

— Bucuresti kurzusok. (Március 23.) Napoleon d'Or 465, francia frank 12.30, angol font 595, líra 6.90, márka 0.49, dollár 137, sokol 2.60, magyar korona 0.20, dinár 1.66. Kifizetések: Páris 12.10, London 603, Berlin 0.49, Milano 7.02, Prága 2.45, Bécs 0.02, Belgrád 1.75.

— Zürichi nyitás. (Március 23.) Berlin 167.5, Newyork 514, Milano 2625, Prága 8.90, Budapest 0.61, Zágráb 152.5, Varsó 0.13, Bécs 6.75, bélyegzett osztrák korona 7.25.

— Budapesti nyitás. (Március 23.) Napoleon d'Or 3300, angol font 3860, dollár 880, márka 2.71, osztrák korona 11.625, leu 6.21, sokol 15.10, dinár 10.10.

— Zürichi árfolyam. (Március 23.) Berlin 155, Amsterdam 194.50, Newyork 514, London 22.55, Páris 46.55, Milano 26.22, Prága 8.90, Budapest 0.61, Zágráb 152.50, Varsó 13, Bécs 6.5, osztrák bélyegzett korona 7.25.

— Budapesti árfolyam. (Március 23.) Napoleon d'Or 3375, dollár 873, francia frank 79.50, márka 2.75, leu 6.21, sokol 15.02, dinár 10.05, osztrák korona 11.75, lengyel márka 20.

— Az orosz szovjet hírségi prémárverését megakadályozták. Lipcsében tegnapi volt kitűzve azon szörmék elárverezése, amelyeket az orosz szovjetkormány eladás végett odaküldött. A lipcsei tartományi törvényszék az árverés megtartását megtiltotta. Ez a kopenhágai orosz kereskedelmi társulat közbelépésére történt, amely azt állítja, hogy az áru az ő tulajdona és dán védelem alatt áll. A dán kormány megerősítette a társaság előadását és kijelentette, hogy a szovjetkormány erőszakos uton jutott a prémek birtokába. Az áruk értéke fél millió frank. Az árverésre angol, francia és amerikai vevők érkeztek.

— Az Osztrák-Magyar Bank nem adta ki az aranyat a román bizottságnak. Bécs. A román bizottság Bécsbe érkezett, hogy az Osztrák-Magyar Banktól a Románia-nak ítélt 40 millió aranykoronát átvegye. A bank igazgatósága azonban az átadást megtagadta, még pedig azzal az indoklással, hogy az igazgatóság és a likvidáló bizottság között kötött megállapodás még nincsen helybenhagyva. A reparációs bizottság erre az utódállamok kérésére úgy intézkedett, hogy az arany kiadása április 15-én történjék meg.

Stu
da per
ellen, ak
mányába
vel azt
melyet f
szonélve
nak, a
visszat
szék n
lentett
azt,
szeg
forgó
részt
házi
yan
az a
a bi
pét.
Dre

(Hog:

Isme
nek, mé
ls, van
napok,
sen érv
amikor
stül elég
kérdéssel
doni lapí
közben r
tos szere
vényesülé
a hölgyeke

— Vann
többek közt
nál mutat
Csipketeríték
között külön
festenek jól,
az a lassu g
a nyugalom t
tát kelti. Más
bek lóháton,
a pillanatban,
lóról, elvesztik
Engem rendk
egy fiatal leá
egy falusi uril
tyáival játszad
Vidám kacagá
fény és boldog
Elragadó volt. M
menő ruhájában l
lyemtoque, teste
burkolva, magas
nehézkés volt és
bája. Ismerek hölg
saságban vagy a bá
bűvölők és akikn
van az elegáns toa
mos világitásra, min
a napfényre és ta
ugyancsak a hétközn
kott milliójében semmi
tatnak. Viszont mások
közöleg csak hétközna
juk közben bájosak. É
ez minden hölgyvel, ma

BUCUREST,

ianinot
vkeres-
1275

ath-uca)
lakással
1271

házon
1650

ásu

la

NT

n.
99%

Ö

árban.

et

sz

AJOS

galmi ügy-
1272

É LICITÁTIÉ

a creditor
cos Ana már.
ené mar Bo-
Ioan, Ticos
mîn sistarea
nduara pent-
cesorii a or-
onala, asupra
fund No 49.
ib. A. I. 12. A.
55a), 1535a),
se afla in co-
teritoriul jude-
u si a tribunu-
garii 950 lei.

la 30 marie
p. m. a m. la
Otlaca, Imobie-
citate nu pot (e)
decat face doua
plut de strigare.

lua parte la lici-
t avea drept de a
fi a depune ca va-
sului % din pretul
sau in cartii de va-
a cautiune prescrise
e 1881. LX. si soco-
tui de preturi sau
nfa) despre depune-
diului in depozit ju-
a esmisului si cu se
unile de licitatie (§.
lege 1881. LX. § 21.

It o suma mai mare ca
pentru imobil daca altci
se ofere mai mult este
tregi momentan vadiul
lui oferit de dinsul (§. 25.
1908.)
la Dec. 7. 1921. 1246

Dr. Cégca m. p.
consilier la curte de apel.